

Daiva Gerulytė, Ilja Laurs, Tomas Martūnas. Asmeninio archyvo nuotr.

Technologija „blockchain“ nesuvaldomai keičia visas verslui aktualias sritis. Ne išimtis ir startuolių investicijų paieška. Greta tradicinių investicijų paieškų iš rizikos kapitalo įmonių, verslo angelų ar minios finansavimo platformų atsirado ir „tokenizuotų“ galimybių, kurių pranašumus jaunas verslas jau spėjo pastebėti. Vis dėlto kai kurie ekspertai nuogąstauja, kad staiga išpopuliarėjusio „Token Bandwagon“ aukso amžius jau keliauja praeitin.

Esminiai skirtumai

Dar kiek daugiau nei prieš pusmetį žiniasklaidos puslapius vis nušviesdavo naujienos apie lietuvių startuolių į rinką išleistas kriptovaliutas. Taip jauni ir inovatyvūs verslai siekė pritraukti investicijų ir išokti į sparčiai populiarėjantį „Token Bandwagon“ traukinį.

Išleistos kriptovaliutos vertę nustatydavo įmonė, o įsigijusieji žetonų investuodavo į sėkmingą tolesnę įmonės plėtrą. Kaip pasakoja rizikos kapitalo fondo „Iron Wolf Capital“ partneris Tomas Martūnas, „Token Bandwagon“ spindesys jau kiek nublankęs, nors startuoliams, turintiems vien tik idėją, tai gana geras sprendimas pirminėms investicijoms gauti.

„Apie startuolių susižavėjimą „Token Bandwagon“ reikėtų kalbėti būtuojų laiku, tačiau tikiu, kad netolimoje ateityje dėl technologijos „blockchain“ tai vėl gali pasikeisti. „Token Bandwagon“ žavėjo ir viliojo startuolius galimybe pritraukti daug investicijų vienu metu. Be to, tai buvo puiki galimybė startuoliams, esantiems akceleratoriaus fazėje: turintiems viziją, komandą ir produkto užuomazgas. Tokiems, į kuriuos šioje stadijoje niekas neinvestuotų daugiau nei 50 tūkst. eurų. Taip pat juos viliodavo noras turėti likvidumą, kai žetonai yra įtraukiami į biržos prekybos sąrašą“, – pasakoja T. Martūnas.

leškodamas investicijų rizikos kapitalo srityje, startuolis turi turėti ne vien viziją, bet ir aiškų planą, pagrįstą ekonomine verte, gebėti atsakyti į investuotojų klausimus ir sukelti jų pasitikėjimą. Rizikos kapitalo fondo „Nextury Ventures“ įkūrėjas Ilja Laurs teigia, kad tai gali užtrukti ir prireikti ne vieno bandymo, bet kartu tai suteikia unikalios patirties, padėsiančios ateityje pakylėti startuolį į aukštesnį lygį.

„Bandymų vidurkis vienam investuotojui pritraukti yra apie 50 kartų. Nors pritraukti investicijų gali būti sudėtinga, tačiau toks prisistatymas investuotojui gali padėti gerai išgryninti produktą, atnaujinti jo viziją bei turinį, o kartu ir pranešti apie save. Net ir atmetus idėją, visada pateikiamos bent dvi ar trys priežastys, kodėl rinkoje tai nesuveiktų. Tad tuo būtinai reikia pasinaudoti“, – sako investuotojas.

Keičiasi visi

Technologijų poveikis priverčia pasitempti visų sričių investuotojus, todėl startuoliams atsiveria vis daugiau galimybių sulaukti finansinės injekcijos savo verslui. UAB „Kofinansavimas“ įkūrėja ir valdybos narė Daiva Gerulytė pastebi, kad keičiasi ne tik rizikos kapitalo vaidmuo, bet ir verslo angelų investavimo įpročiai.

„Šiuo metu startuoliai turi didelę finansavimo šaltinių įvairovę. Ir tai yra puiku, nes startuolių poreikiai skiriasi, todėl negali būti tik vieno būdo pritraukti investicijų. Kalbėdama apie naujas tendencijas, išskirčiau patį verslo angelų investavimo procesą ir jų investicijų augimą. Verslo angelai investuodavo ir anksčiau, tačiau dažniau kaip pasyvūs investuotojai, lyderystę perduodami rizikos kapitalo fondams. Dabar verslo angelai jaučiasi išaugę šiuos marškinėlius ir jiems patiems vis dažniau norisi imtis lyderio vaidmens. Tokį poreikį patvirtina šiemet įsteigta verslo angelų asociacija „LitBAN“, kur investuotojai susirinko mokytis, dalytis patirtimi ir sindikuotis bendroms investicijoms“, – džiaugiasi pašnekovė.

Be to, anot jos, nemažą postūmį šioje srityje davė valstybės priimti sprendimai. „2017 m. gegužę įsteigtas rizikos kapitalo fondas „[Koinvesticinis fondas](#)“ yra valstybės priemonė, skatinanti verslo angelus investuoti, valdoma UAB „Investicijų ir verslo garantijos“ („Invega“) kartu su antrine įmone UAB „Kofinansavimas“. Fondas motyvuoja privačius investuotojus būti aktyvius, semtis vadovavimo investavimo procesui patirties. Taip palankiai susiklosčius aplinkybėms, šį rudenį matome daug verslo angelų grupių, kurios ruošiasi investuoti į startuolius ir teikia „Koinvesticiniam fondui“ prašymus prisijungti prie investicijų“, – teigia D. Gerulytė.

T. Martūnas patikina, kad rizikos kapitalo fondų investicijų taip pat laukia pokyčiai ir labiausiai šioje srityje pokyčius įgalins „Security Token Offer“ (STO).

„Jei STO taps populiarūs tarp institucinių investuotojų, tai su technologija „blockchain“ demokratizuos ir rizikos kapitalą“, – teigia pašnekovas.

Lengva pasiklysti

Siekiant savo idėjos sėkmės, pasiklysti šiuo metu esančioje pasiūloje išties lengva, o išsirinkti geriausią ir tiesiausią kelią gali būti sunku. Matydamas augantį poreikį, didžiausias jauno verslo portalas „BZN start“ šių metų konferenciją „[The Grand Founders' Day](#)“ skiria būtent šiai temai. Čia lapkričio 15 d. galėsite sužinoti, kokį finansavimo būdą tikslingiausia pasirinkti, galėsite išbandyti savo idėją ir pristatyti viziją, rasti trūkstamų komandos narių bei išgirsti 15 profesionalų įžvalgas finansavimo, rinkodaros, startavimo, teisės bei kitose jaunam verslui aktualiose srityse.